

ОСОБЛИВА ТВОРЧІСТЬ СЛАБКОГО АНТРОПНОГО ПРИНЦИПУ

Роздуми про «слабкий антропний принцип» у Матвія Вайсберга відображені у його творчості. Цей принцип він пояснює тезою про те, що ми є свідками Всесвіту і мірилом цього світу, а живопис це найбільш рукотворне посилення у майбутнє і відображення світу – відображення емпатичне, внутрішнє, пережите та осмислене, і, ейдетично, образно представлене. Виставка є результатом наукової творчості міжнародної групи вчених, які досліджують проблему розкриття потенційних можливостей мистецтва у проведенні терапії та корекції поведінки людей з особливими потребами, дослідження впливу мистецтва на людину з точки зору теорії нейроарту та сутності когнітивного у художній творчості.

Феномен художньої творчості завжди є актуальним для дослідників. Мистецтвознавчі дослідження генези художньої творчості базуються на комплексному вивченні та врахуванні різноманітних соціокультурних, етнографічних, історичних, природних та інших факторів. Для археологів важливим є визначення семантики та місця образотворчості у контексті культури, мистецтвознавці виявляють образну специфіку та техніку зображення, культурологи вивчають процес художньої творчості та його сутність, філософи займаються свідомістю художника. На теперішньому етапі розвитку мистецтвознавства до цього сонму представників долучилися і нейрофізіологи, які займаються вивченням функціональності мозку людини.

Розвиток культури людства продемонстрував наявність внутрішніх мистецьких паралелей поміж віддаленими в часі періодами. Зазначена подібність інспірована наявністю внутрішніх механізмів, сформованих в умовах первісного суспільства із притаманною йому експресією ейдетичної виразовості. Динаміка таких культурно-мистецьких тенденцій пов'язана з підсвідомими імпульсами людського мозку.

Мистецтво ХХ століття, аналогічно до розділення ядра і вивільнення величезної енергії свідчить про оперування митцями дискретними мистецькими елементами – звук, колір, тембр, штрих тощо. В цьому контексті відчуваємо потужний імпульс «оголених нервів» первісного суспільства, що в умовах виживання закарбовувало реакцію на характерні ситуативні суспільні умови (виживання, розмноження, вірування). На цій основі формувалися стійкі нейронні мережі, відбиток яких найяскравіше проявився в мистецтві ХХ століття. Натомість тільки за останні десятиліття вчені впритул підійшли до усвідомлення потужного підсвідомого джерела мистецьких імпульсів, прихованого у глибинах людського мозку. При вивченні мистецтва епохи палеоліту Д. Льюїс-Вільямс, Т.А. Доусон, Р. Беднарік опрацювали нейропсихологічний підхід до вивчення проблеми витоків творчості суть якого полягає у тому, що палеолітичні знаки можуть бути фіксацією еноптичних явищ

мозку, тобто картинами внутрішніх уявлень¹. Мистецтво палеоліту – це ейдетична мова первісності.

Злам суспільної свідомості ХХІ століття потребує нових методів дослідження сучасного мистецтва із врахуванням найглибших дієвих чинників людського мозку. В цьому контексті нейроарт є містком поміж соціумом та світом ірраціональних інтенцій та відчуттів і у своїй перспективі сприятиме глибшому пізнанню людини та людиною своєї сутності.

Нейроарт означає показ квантових зв'язків між людським мозком, нервовою системою, тілом, художніми образами, які свідомість структурує і конструює. Нейроарт розглядається як інструмент духовного розвитку людини, як процес трансформації людини через мистецтво та під впливом мистецтва, що відкриває перспективи досліджень у медицині, психології, психіатрії, антропології, економіці, культурі і мистецтві. Різні інтерпретації квантової механіки пов'язані із нейронаукою та квантовою біологією можуть допомогти у розробці соціальних програм.

Мистецькі практики з успіхом використовуються при корекції психічних станів та реабілітації людини. Поєднання в експозиції виставки творчих робіт професійних митців та дітей-аутистів, пацієнтів з хворобою Альцгеймера та синдромом Дауна засвідчило той факт, що мистецтво є глибинною суттю емпатичного відображення власного Всесвіту та екстраполяції його у майбутнє.

Віктор Карпов,
доктор історичних наук,
магістр мистецтвознавства

¹ Сойкина Н.Ю. Живопись эпохи палеолита в системе культурных ценностей Евразии: автореф. дис. канд. ист. наук. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://kzdocs.docdat.com/docs/index-8175.html>.

SPECIAL CREATIVITY OF THE WEAK ANTHROPIC PRINCIPLE

Matthew Weisberg's reflections on the «weak anthropic principle» are contained in his work. He explains this principle with the thesis that we are witnesses of the Universe and the measure of this world, and painting is the most man-made reference to the future and a reflection of the world – a reflection empathetic, inner, experienced and meaningful, represented eidetically. The exhibition is the result of scientific work of an international group of scientists who study the problem of discovering the potential of art in therapy and correction of behavior of people with special needs, the study of the impact of art on man in terms of neuroart theory and essence of the cognitive in art.

The phenomenon of artistic creativity is always relevant for researchers. Art studies of the genesis of artistic creativity are based on a comprehensive study and consideration of various socio-cultural, ethnographic, historical, natural and other factors. For archaeologists it is important to determine the semantics and place of art in the context of culture, fine art experts reveal the figurative specificity and technique of image, culture experts study the process of artistic creation and its essence, philosophers deal with the consciousness of the artist. At the present stage of the art history development, neurophysiologists, who study the functionality of the human brain, have joined this realm of representatives.

The development of human culture has demonstrated the existence of internal artistic parallels between distant periods in time. This similarity is inspired by the presence of internal mechanisms

formed in the conditions of primitive society with its inherent expression of eidetic expression. The dynamics of such cultural and artistic tendencies are connected with the subconscious impulses of the human brain.

The art of the twentieth century, similar to the division of the nucleus and the release of enormous energy, testifies to the artists' operation of discrete artistic elements – sound, color, timbre, stroke, and so on. In this context, we feel a powerful impulse of the «naked nerves» of primitive society, which in terms of survival engraved a reaction to the characteristic situational social conditions (survival, reproduction, belief). On this basis, stable neural networks were formed, the imprint of which was most clearly manifested in the art of the twentieth century. Instead, it is only in recent decades that scientists have come close to realizing the powerful subconscious source of artistic impulses hidden in the depths of the human brain. In the study of Paleolithic art D. Lewis-Williams, T.A. Dawson, R. Bednarik developed a neuropsychological approach to the study of the debate of the source of creativity, the essence of which is that Paleolithic signs can be a fixation of entoptic phenomena of the brain, i.e. pictures of internal ideas¹. Paleolithic art is the eidetic language of primitiveness.

Neuroart is the demonstration of the quantum connections between the human brain, the nervous system, the body and the artistic images, which are structured and constructed by the consciousness. Neuroart is seen as an instrument of human spiritual development, as a process of human transformation through art and under the influence of art, which opens up prospects for research in medicine, psychology, psychiatry, anthropology, economics, culture and art. Different interpretations of quantum mechanics related to neuroscience and quantum biology can help develop social programs.

Artistic practices are successfully used in the correction of mental states and human rehabilitation. The combination of professional

¹ Сойкина Н.Ю. Живопись эпохи палеолита в системе культурных ценностей Евразии: автореф. дис. канд. ист. наук. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://kzdocs.docdat.com/docs/index-8175.html>.

artists and children with autism, patients with Alzheimer's disease and Down syndrome in the exhibition demonstrated that art is the deep essence of empathic reflection of one's own universe and its extrapolation to the future.

Victor Karpov,
Doctor of Historical Sciences,
Master of Arts